

KKEs SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER FOR TOTALENTREPRISER

NS 8407:2011 *Alminnelige kontraktsbestemmelser for totalentrepriser* gjelder med de presiseringer og endringer som er angitt nedenfor.

For de tilfeller at Kongsberg kommunale eiendom KF har unnlatt å velge ett av flere alternativer, gjelder alternativ 1.

Innhold

1	Definisjoner (NS 8407 pkt 1).....	3
1.1	Byggherre (NS 8407 pkt 1.1).....	3
2	Kommunikasjon mellom partene (tillegg til NS 8407).....	3
3	Møter.....	4
3.1	Byggherremøter (NS 8407 pkt 4.2).....	4
3.2	Møter med kontraktsmedhjelpere (NS 8407 pkt 4.3).....	4
4	Partenes sikkerhetsstillelse (NS 8407 pkt 7).....	4
5	Totalentreprenørens forsikring (NS 8407 pkt 8).....	5
	Ansvarsforsikring.....	5
6	Partenes representanter (NS 8407 pkt 9).....	5
7	Kontraktsmedhjelpere (NS 8407 pkt 10).....	5
7.1	Plikter.....	5
7.2	Sanksjoner.....	6
8	Tiltransport av entreprenører (NS 8407 pkt 12.1, 12.2 og 12.3).....	7
9	Byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll (NS 8407 pkt 12.4).....	7
10	Tiltransport av prosjekterende (NS 8407 pkt 13).....	7
11	Kvalitetssikring (NS 8407 pkt 15).....	8
12	Prosjektering, rådgivning mv.....	8
12.1	Prosjektering (NS 8407 pkt 16.1).....	8
12.2	Offentlige tillatelser (NS 8407 pkt 16.3).....	8
	Forholdet til plan- og bygningsloven.....	8
12.2.1	Lover, forskrifter og andre offentlige vedtak/Offentlige vedtak (NS 8407 pkt 16.3).....	9
13	Forhold på byggeplassen (NS 8407 pkt 18).....	9

14	Arbeidstid (NS 8407 pkt 18.8).....	13
15	Etiske krav (tillegg til NS 8407 kap IV).....	14
15.1	Ansattes rettigheter.....	14
	ILOs kjernekonvensjoner.....	14
	Bestemmelser i nasjonal lovgivning – sosial dumping.....	15
15.2	Oppfølging.....	16
15.3	Brudd.....	16
16	Byggherrens rett til å føre kontroll (NS 8407 pkt 20.2).....	16
17	Fremdriftsstatus og varsling (NS 8407 pkt 21.3).....	17
18	Avtalt plassering av risikoen for forhold ved grunnen (NS 8407 pkt 23).....	17
19	Avtalt risikoovergang – prosjektering (NS 8407 pkt 24.2).....	17
20	Indeksregulering (NS 8407 pkt 26.2).....	18
21	Forskudd (tillegg til NS 8407 pkt 27).....	18
22	Faktureringsplan (NS 8407 pkt 27.2).....	18
23	Generelle betalingsbestemmelser (NS 8407 pkt 28).....	18
24	Endringer (NS 8407 pkt 31).....	18
24.1	Retten til å pålegge endringer (NS 8407 pkt 31.1).....	18
24.2	Særskilt varsel om økte utgifter til rigg og drift mv. (NS 8407 pkt 34.1.3).....	18
24.2.1	Regulering i uendret byggetid.....	19
24.2.2	Regulering i forlenget byggetid.....	19
25	Uenighet om endringer mv. - Totalentreprenørens søksmål (NS 8407 pkt 35.2).....	20
26	Forberedelse til overtakelse (NS 8407 pkt 36).....	20
26.1	Testing og innregulering av tekniske anlegg (NS 8407 pkt 36.1).....	20
26.2	Levering av FDV-dokumentasjon (NS 8407 pkt 36.2).....	20
	Opplæring.....	20
27	Prøvedrift (NS 8407 pkt 38.2).....	21
27.1	Prøvedrift.....	21
	Overtakelse.....	23
28	Prøvedriftsperiodens lengde (tillegg til NS 8407 pkt 38.2).....	23
29	Forsinkelse (NS 8407 pkt 40).....	23
29.1	Dagmulktbelagte frister (NS 8407 pkt 40.2).....	23
30	Dagmulkens størrelse (NS 8407 pkt 40.3).....	23
31	Utbedring (NS 8407 pkt 42.3).....	23
32	Reklame og kontakt med media (tillegg til NS 8407 kap XI).....	24

Reklame.....	24
Kontakt med media.....	24
33 Tvister (NS 8407 pkt 50).....	24
33.1 Foreløpig oppmannsavgjørelse (NS 8407 pkt 50.3).....	24
33.2 Tvisteløsning (NS 8407 pkt 50.4).....	24
34 Opsjoner.....	24
35 Lærlingklausul.....	25
35.1 Plikt til bruk av lærling.....	25
35.2 Sanksjoner.....	25
36 Skjema for endringer.....	26
37 Statusrapport.....	26
38 Fremdriftsplan – siste 8 uker av prosjektet.....	26
39 Ytterligere avvik fra NS 8407/Avvik fra KKEs spesielle kontraktsbestemmelser.....	27

1 Definisjoner (NS 8407 pkt 1)

1.1 Byggherre (NS 8407 pkt 1.1)

Kongsberg kommunale eiendom KF er byggherre. Byggherrens oppdragsgivere, leietakere og brukere regnes som tredjemenn i relasjon til denne kontrakt. Det er derfor ingen identifikasjon mellom byggherren og disse.

2 Kommunikasjon mellom partene (tillegg til NS 8407)

Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i prosjektet foregå på norsk.

3 Møter

3.1 Byggherremøter (NS 8407 pkt 4.2)

Byggherremøter skal avholdes hver andre uke, med mindre byggherren bestemmer noe annet. Referat føres av byggherren eller den han utpeker. NS 8407 pkt 4.2 første ledd siste punktum utgår. Alle beslutninger skal tas opp og bekreftes på byggherremøte, via referat. Hvis det er tatt beslutninger andre steder skal dette løftes opp på byggherremøtet og bekreftes av byggherren via referat, før den er gyldig.

Totalentreprenøren har, i den grad byggherren ønsker det, plikt til å gjennomgå foreliggende prosjekteringsmateriale og utførelse med byggherren, særlig med sikte på å klargjøre og utdype byggherrens krav til funksjon og kvalitet.

3.2 Møter med kontraktsmedhjelpere (NS 8407 pkt 4.3)

Byggherren skal ha innkalling til prosjekterings- og underentreprenørmøter (herunder byggemøter, fremdriftsmøter, m.v.), og skal ha anledning til å delta på disse møtene. Totalentreprenøren skal føre referat fra møtene, og byggherrens representant skal alltid ha kopi av møtereferatene.

Prosjekteringsmøter skal avholdes minimum hver 14. dag, eller etter avtale.

I byggeperioden skal det avholdes underentreprenørmøter hver 14. dag. I tillegg skal det avholdes regelmessige framdrifts-/koordineringsmøter, samt nødvendige særmøter.

4 Partenes sikkerhetsstillelse (NS 8407 pkt 7)

Totalentreprenørens sikkerhetsstillelse i henhold til NS 8407 pkt 7, skal innen 14 dager etter kontraktsinngåelse dokumenteres ved utfylling av Blankett 1A - NS 8407 Sikkerhetsstillelse, vedlagt konkurransegrunnlaget, med mindre annet følger nedenfor. Byggherren har rett til å

godta sikkerhetsstillelse som tilbys stilt av andre foretak enn det som følger av NS 8407 punkt 7.

Totalentreprenøren plikter ikke å stille sikkerhet i utførelsesperioden, når hele kontraktssummen skal betales etter overtakelse. Sikkerhetsstillelse kun for reklamasjonsperioden må dokumenteres senest 14 dager før kontraktssummen forfaller til betaling ved utfylling av vedlagte formular; Blankett 1B - NS 8407 Sikkerhetsstillelse.

Når kontraktssummen ikke overstiger NOK 250.000, plikter totalentreprenøren ikke å stille sikkerhet i utførelses- og reklamasjonsperioden.

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

5 Totalentreprenørens forsikring (NS 8407 pkt 8)

Tingsforsikringen skal gjelde inntil alle arbeider vedrørende hele bygget, anlegget og/eller prosjektet er overtatt av byggherren.

Totalentreprenørens forsikringer i henhold til NS 8407 punkt 8 skal innen 14 dager etter kontraktsinngåelse dokumenteres ved utfylling av vedlagte formularer;

Blankett 2 - NS 8407 Forsikringsattest tingsforsikring og
Blankett 3 - NS 8407 Forsikringsattest ansvarsforsikring.

Ansvarsforsikring

Totalentreprenøren skal forelegge byggherren forsikringsbeviset for ansvarsforsikring for kontroll senest innen 14 dager. Vedlagte formular skal fylles ut;

Blankett 3 - NS 8407 Forsikringsattest ansvarsforsikring

6 Partenes representanter (NS 8407 pkt 9)

Prosjektleder er byggherrens representant, jf. NS 8407 pkt 9.

Byggherrens oppdragsgiver, leietaker og brukere kan ikke påføre byggherren forpliktelser uten særskilt fullmakt.

7 Kontraktsmedhjelpere (NS 8407 pkt 10)

7.1 Plikter

Arbeidet skal utføres av totalentreprenøren og dennes ansatte i tjenesteforhold, eventuelt ved underentreprenør og deres ansatte, eller ved bruk av lovlig innleid arbeidskraft

Totalentreprenøren kan ikke ha flere enn to ledd underentreprenører i kjeden under seg, jf. anskaffelsesforskriften § 8-13 og § 19-3. Byggherren kan samtykke til flere ledd dersom det på grunn av uforutsette omstendigheter er nødvendig for å få gjennomført kontrakten.

Totalentreprenørens bruk av enkeltpersonforetak skal godkjennes skriftlig av byggherren. Byggherren kan bare nekte godkjenning der han har saklig grunn. Byggherren vil som hovedregel kreve at enkeltpersonforetak som skal godkjennes driver reell næringsvirksomhet, fører regnskap og sender inn mva-oppgaver 6 ganger pr. år.

Bruk av bemanningsselskap skal varsles byggherren og er underlagt arbeidsmiljøloven, herunder kravet om likebehandling i arbeidsmiljøloven § 14-12a. Byggherren kan bare nekte bruk der han har saklig grunn.

Ved inngåelse av kontrakter om underentreprise, skal totalentreprenøren i henhold til forskrift om offentlig anskaffelser innhente skatteattest, jf. forskrift om offentlige anskaffelser. Kravet gjelder ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget som overstiger en verdi på NOK 500.000 eks. mva. Totalentreprenøren skal på forespørsel og uten ugrunnet opphold kunne fremlegge ovennevnte dokumentasjon.

Totalentreprenøren skal ikke engasjere underentreprenører for å utføre arbeid under denne kontrakten som er i en situasjon som nevnt i forskrift om offentlige anskaffelser § 24-4 (3).

Totalentreprenøren skal til enhver tid holde byggherren orientert om kontaktopplysninger til underleverandørene sine og hvem som har signaturrett for disse.

Alle avtaler totalentreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

7.2 Sanksjoner

Brudd på ovennevnte plikter gir byggherren rett til å kreve at forholdet rettes opp, om nødvendig ved skifte av underentreprenør, innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Det samme gjelder dersom opplysningene i skatteattesten viser at underentreprenørenleverandøren ikke har oppfylt sine forpliktelser overfor skattemyndighetene. Omkostningene som følge av heving av underentreprenørens avtale, skal bæres av totalentreprenøren.

Ved mislighold av ovennevnte plikter eller NS 8407 pkt 10, kan byggherren nekte den aktuelle underentreprenøren og dennes ansatte tilgang til byggeplassen.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte kan byggherren stanse eller heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansning eller heving om så ikke skjer.

Alle avtaler totalentreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Byggherren kan kreve dagmulkt dersom totalentreprenøren selv eller noen av hans kontraktsmedhjelpere anvender ulovlig eller ikke kontraktsmessig arbeidskraft og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Mulkt løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten per hverdag skal utgjøre én promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn NOK 10.000. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

Unnlatelse av å rette feilen innen fristens utløp, anses som vesentlig mislighold som kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving i en periode på 1 måned etter fristens utløp.

8 Tiltransport av entreprenører (NS 8407 pkt 12.1, 12.2 og 12.3)

- ☐ Alternativ 1: Totalentreprenøren kan få tiltransportert sideentreprenører som blir hans underentreprenører/ underleverandører.
- ☐ Alternativ 2: Totalentreprenøren får tiltransportert inntil sideentreprenører som blir hans underentreprenører/ underleverandører.
- ☒ Alternativ 3: Tiltransport er ikke avtalt.
- ☐ Alternativ 4: Totalentreprenøren kan bli tiltransportert til en sideentreprenør.

9 Byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll (NS 8407 pkt 12.4)

- ☐ Alternativ 1: Totalentreprenøren kan underlegges byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll eller pålegges å utføre byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll av sideentreprenører.
- ☐ Alternativ 2: Totalentreprenøren kan underlegges byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll.
- ☒ Alternativ 3: Totalentreprenøren skal utføre byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll av sideentreprenører.

- ☐ Alternativ 4: Byggplassadministrasjon er ikke avtalt.
(For utfyllende regler se NS8407 pkt 12.4)

10 Tiltransport av prosjekterende (NS 8407 pkt 13)

- ☐ Alternativ 1: Tiltransport er ikke avtalt.
- ☒ Alternativ 2: Totalentreprenøren får tiltransportert prosjekterende Friis Arkitekter AS som blir hans kontraktsmedhjelper(e).

11 Kvalitetssikring (NS 8407 pkt 15)

Totalentreprenøren skal ha og følge et styringssystem som tilfredsstiller relevante deler av NS-EN ISO 9001: 2015, kapitlene.

- 4.4 Ledelsesystemet for kvalitet og systemets prosesser
- 5.1 Lederskap og forpliktelse
- 7 Støtte
- 9.1 Overvåking, måling, analyse, evaluering
- 9.2 Interne revisjoner

Styringssystemet skal også tilfredsstille NS-EN-ISO 14001:2004 pkt 4 Krav til miljøstyringssystem, eller tilsvarende krav i andre miljøstandarder.

12 Prosjektering, rådgivning mv.

12.1 Prosjektering (NS 8407 pkt 16.1)

Tegninger, beskrivelser og beregninger skal overleveres i tre sett i papirformat. Dette gjelder både tegninger utarbeidet i byggefasen og de tegninger som skal leveres til overtakelsen («som bygget» -tegninger). Sistnevnte tegninger skal også leveres i elektronisk format i henhold til nærmere spesifikasjoner fra byggherren. Dette gjelder også beskrivelser og beregninger dersom byggherren forlanger det.

12.2 Offentlige tillatelser (NS 8407 pkt 16.3)

Forholdet til plan- og bygningsloven

Totalentreprenøren skal ha ansvarsrett for de oppgaver og det tiltaket kontrakten omfatter i tiltaksklassen som prosjektet/tiltaket krever, herunder eventuelt funksjonen som ansvarlig søker. Totalentreprenøren plikter å søke om slik ansvarsrett så snart som mulig etter at kontrakten er inngått.

Manglende ansvarsrett betraktes som et vesentlig kontraktsbrudd som gir byggherren rett til å heve kontrakten, samt gjøre erstatningskrav gjeldene etter reglene i NS 8407 punkt 46. Før heving kan finne sted, må byggherren ha gitt totalentreprenøren en rimelig frist for å rette forholdet.

Dersom totalentreprenøren ikke er ansvarlig søker, plikter han å bistå ansvarlig søker i forbindelse nødvendige søknader og tillatelser etter plan- og bygningsloven.

12.2.1 Lover, forskrifter og andre offentlige vedtak/Offentlige vedtak (NS 8407 pkt 16.3)

- ☒ Alternativ 1: Totalentreprenøren skal være ansvarlig søker.
- ☐ Alternativ 2: Totalentreprenøren skal ikke være ansvarlig søker.

Søknad om rammetillatelse planlegges inngitt av byggherre før kontraktsinngåelse med Friis Arkitekter AS som ansvarlig søker. Totalentreprenør overta oppfølging av rammesøknad ved tiltransport av ansvarlig søker etter kontraktsinngåelse.

13 Forhold på byggeplassen (NS 8407 pkt 18)

13.1 Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Totalentreprenøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, byggherrens SHA-plan og byggherrens eller koordinators anvisninger.

Totalentreprenøren plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter.

Relevante deler av byggherrens SHA-plan skal innarbeides i, og følges opp gjennom totalentreprenørens internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i prosjektet foregå på norsk. Totalentreprenøren skal sørge for at arbeidstakerne han og eventuelle underleverandører benytter kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko, se for øvrig krav i SHA-planen.

Ved brudd på ovennevnte plikter har byggherren rett til å stanse arbeidene i den utstrekning byggherren anser det nødvendig.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, som ikke blir rettet innen en rimelig frist, kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving. Der slikt mislighold består i stadige brudd på pliktene, kan byggherren heve selv om totalentreprenøren retter forholdene. Byggherren

kan på samme måte kreve at totalentreprenøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

Alle avtaler totalentreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

13.2 HMS-kort

Alle arbeidstakere skal, lett synlig, bære gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse, søknadsskjema ol aksepteres ikke som HMS-kort.

Arbeidstakere som ikke har slikt HMS-kort, vil bli bortvist fra byggeplassen. Alle avtaler totalentreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

13.3 Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker

Kontrakt gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapporteres til Sentralskattekontoret for utenlandssaker i henhold til skatteforvaltningsloven § 7-6.

Totalentreprenøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer i hele kontraktskjeden. Totalentreprenøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn.

Eventuelt ansvar for skatter eller avgifter, gebyrer eller tvangsmulkt ilagt byggherren som følge av at totalentreprenøren ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet, er totalentreprenørens ansvar og skal betales av ham.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

13.4 Krav om faglærte håndverkere

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minimum 40% av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, samt anleggsgartnerfaget) samlet utføres av personer med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. Det skal være fagarbeidere i alle ovennevnte fag. Kravet kan også oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæring og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, eller etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land. I enkeltpersonforetak uten ansatte, gjelder ovenstående krav for eier.

Totalentreprenøren skal etter kontraktsinngåelsen dokumentere hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden.

Byggherren kan stanse arbeidet dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varles om stansing om så ikke skjer.

13.5 Krav til lønns- og arbeidsvilkår – sosial dumping

Totalentreprenøren er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale.
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 der denne kommer til anvendelse. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Totalentreprenøren plikter på forespørsel å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for egne arbeidstakere, arbeidstakere hos eventuelle underleverandører (herunder innleide). Opplysningene skal dokumenteres ved blant annet kopi av arbeidsavtale, lønnsslipp, timelister og arbeidsgiverens bankutskrift. Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder.

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide skal utbetales til konto i bank.

Dersom totalentreprenøren og hans kontraktsmedhjelpere ønsker å gjennomsnittsberegne arbeidstiden iht arbeidsmiljøloven § 10-5 for arbeidstakere som utfører kontraktsarbeid, kan totalentreprenøren søke byggherren om dette. Samtykke vil kun bli gitt dersom arbeidsgiver dekker reisekostnader og sørger for kost og losji iht forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge av 23.09.16 nr.1241 § 6.

Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår skal totalentreprenøren rette forholdet. Der bruddet har skjedd hos en underleverandør, herunder bemanningsselskaper, er rettingsplikten begrenset til krav som er fremmet skriftlig innen tre måneder etter lønnens forfallsdato, både for krav som følger av allmenngjort tariffavtale og landsomfattende tariffavtale. De vilkår og begrensninger som følger av lov om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. av 4. juni 1993 § 13, skal gjelde i begge disse tilfellene.

Byggherren har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger innsparingen for arbeidsgiveren. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert

Vesentlig mislighold av lønns- og arbeidsvilkår hos totalentreprenøren kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving, selv om totalentreprenøren retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet, herunder bemanningsselskaper, kan

byggherren på samme måte kreve at totalentreprenøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

Alle avtaler totalentreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

13.6 Ytre miljø - Tropisk tømmer og fredet skog

Som følge av at byggherren ikke skal ha regnskogmateriale eller materiale fra fredet skog i sine bygg eller på sine byggeplasser, og som følge av manglende pålitelige sertifiseringsordninger for trevirke, skal totalentreprenøren planlegge og utføre kontraktarbeidet slik at tropisk trevirke ikke blir benyttet eller forefinnes på byggeplass.

Totalentreprenøren kan søke byggherren om unntak fra dette. Vedlagt søknaden skal følge dokumentasjon fra pålitelig, uavhengig tredjepart om opprinnelsesland og tresort, samt forsikring om at trevirket ikke kommer fra regnskog eller fredet skog. Byggherren avgjør etter eget skjønn om unntak skal gis, og gjør særskilt oppmerksom på at unntak ikke kan påregnes.

Aksept av totalentreprenørens tilbud anses ikke som et meddelt unntak etter denne bestemmelse.

Dersom det på tross av bestemmelsene ovenfor, i kontraktsarbeidet eller på byggeplass, finnes eller kan finnes trevirke fra regnskog, fredet skog eller tropisk trevirke som ikke er godkjent av byggherren, er dette å anse som en mangel som kan kreves rettet for totalentreprenørens regning, uavhengig av kostnadene ved slik retting. Byggherren kan i tillegg kreve dekket sitt tap som følge av mangelen. For øvrig gjelder kontraktens misligholdssanksjoner.

13.7 Ytre miljø - Isolerglassruter, miljøskadelige stoffer og kjemikalier, avfallsregnskap

Byggherren kan kreve dagmulkt av totalentreprenøren dersom han misligholder sine plikter mht

- A. å sikre at leverandører av isolerglassruter til byggeprosjektet deltar i et retursystem for kasserte PCB-holdige isolerglassruter, jf. avfallsforskriften av 01.06.04 nr. 930 kapittel 14
- B. miljøskadelige stoffer og kjemikalier

Dersom totalentreprenøren er hovedentreprenør kan byggherren i tillegg kreve dagmulkt dersom han misligholder sine plikter mht

- C. levering av avfallsrapporter.

For punkt a) til c) ovenfor vil dagmulkt først være aktuelt dersom forholdet ikke er rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Mulkt løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten per hverdag skal utgjøre én promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn NOK 1.500. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

Unnlatelse av å rette forholdet innen fristens utløp anses som vesentlig mislighold og kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving i en periode på 1 måned etter fristens utløp.

For mislighold av ovennevnte plikter der misligholdet ikke kan rettes, påløper en bot på NOK 10.000 pr mislighold.

13.8 Ytre miljø - Mangelfull avfallshåndtering

Dersom prosjektets og myndighetenes krav til avfallshåndtering ikke nås, kan byggherren fastsette en mulkt oppad begrenset til NOK 150.000, som fordeles på entreprenørene i prosjektet etter byggherrens skjønn. Medfører ikke-oppfyllelse av kravene at Oppdragsgiver ilegges tvangsmulkt, jf. avfallsforskriften § 19-6, vil differansen mellom tvangsmulkten og NOK 150.000 også fordeles på entreprenørene etter byggherrens skjønn.

13.9 Ytre miljø - Pliktig medlemskap i returordning for emballasje

En norsk entreprenør (merverdiavgiftsregistrert i Norge) skal senest ved kontraktsinngåelsen fremlegge dokumentasjon (medlemsbevis fra Grønt Punkt Norge AS eller tilsvarende ordning) for at han er medlem i en miljømessig forsvarlig returordning for sluttbehandling av emballasje eller oppfyller forpliktelsen gjennom tilsvarende egen returordning. Dersom totalentreprenøren er av den oppfatning at han ikke kommer til å benytte emballasje, skal han senest ved kontraktsinngåelsen sende en skriftlig erklæring til byggherren om dette.

13.10 Bytte av nøkkelpersonell (tillegg til NS 8407 pkt 18.3)

Totalentreprenøren kan ikke uten byggherrens skriftlige samtykke skifte ut sin prosjektleder, anleggsleder, prosjekteringsleder eller personer som ble evaluert i forbindelse med prekvalifisering og tildeling av kontrakten eller avtalt som erstatning for slik person. Byggherren kan bare nekte samtykke dersom han har saklig grunn. Byggherren har blant annet saklig grunn til nekting, dersom ny kandidat oppnår lavere score på ny evaluering sammenlignet med opprinnelig kandidat.

Byggherren skal svare innen rimelig tid etter han har mottatt forespørsel om samtykke. Ved bytte av personell kan byggherren i rimelig utstrekning kreve kostnadsfri overlapping.

Dersom slikt personell, uten skriftlig samtykke skiftes ut, på tross av at byggherren har saklig grunn til å nekte, betales en dagmulkt på NOK 10.000 per dag. Dette gjelder ikke dersom forholdet rettes innen en rimelig frist fastsatt av byggherren. Dagmulkt påløper uansett ikke der oppdragsgiver har unnlatt å påberope seg kontraktsbrudd uten ugrunnet opphold etter at han ble kjent med personskiftet.

Samlet dagmulftsansvar etter denne bestemmelse er begrenset til 10% av kontraktssummen, maksimalt NOK 300.000. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

14 Arbeidstid (NS 8407 pkt 18.8)

- ☐ Alternativ 1: NS 8407 pkt 18.8 gjelder slik den står.
- ☒ Alternativ 2: Alle arbeider knyttet til byggingen forutsettes å foregå i tidsrommet fra kl. 07.00 -19.00 på ordinære arbeidsdager mandag - fredag. Arbeider som eventuelt ønskes utført utenfor dette tidsrommet, skal avtales spesielt med byggherren i hvert enkelt tilfelle.
- ☐ Alternativ 3:

Følgende særskilte arbeidstidsbestemmelser gjelder:

.....

15 Etiske krav (tillegg til NS 8407 kap IV)

Totalentreprenøren skal respektere grunnleggende krav til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og miljø i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Varer og materialer, som leveres til byggherren, skal være fremstilt under forhold som er forenlige med kravene angitt nedenfor. Kravene bygger på sentrale FN-konvensjoner, ILO-konvensjoner og nasjonal arbeidslovgivning på produksjonsstedet.

Kravene angir minimumsstandarder. Der hvor konvensjoner og nasjonal lover og reguleringer omhandler samme tema, skal den høyeste standarden alltid gjelde. Dersom totalentreprenøren bruker underleverandører/underentreprenører for å oppfylle kontrakten, plikter totalentreprenøren å påse at underleverandører/underentreprenører etterlever samme krav.

15.1 Ansattes rettigheter

ILOs kjernekonvensjoner

Totalentreprenøren plikter å påse at ILOs kjernekonvensjoner etterleves i egen virksomhet og hos den eller de underleverandører/underentreprenører som medvirker til oppfyllelse av kontrakten. Dette betyr:

Forbud mot barnearbeid (FNs barnekonvensjon artikkel 32, ILO-konvensjon nr 138 og 182)

- Barn har rett til å bli beskyttet mot økonomisk utnytting i arbeid, og mot å utføre arbeid som kan svekke utdannings- og utviklingsmuligheter.
- Minstealderen må ikke i noe tilfelle være under 15 år (14 eller 16 år i visse land).

- Barn under 18 år skal ikke utføre arbeid som setter helse eller sikkerhet i fare, inkludert nattarbeid.

Forbud mot tvangsarbeid/slavearbeid (ILO-konvensjon nr. 29 og 105)

- Det skal ikke foregå noen form for tvangsarbeid, slavearbeid eller ufrivillig arbeid.
- Lønn og annen godtgjørelse for samtlige arbeidstakere skal utbetales til konto i bank. Byggherren skal i tillegg til de vanlige dokumentkrav kunne følge pengestrømmen ut til de ansatte.
- Arbeiderne må ikke levere depositum eller identitetspapirer til arbeidsgiver, og skal være fri til å avslutte arbeidsforholdet med rimelig oppsigelsestid.

Forbud mot diskriminering (ILO-konvensjoner nr. 100 og 111)

- Det skal ikke foregå noen diskriminering i arbeidslivet basert på etnisk tilhørighet, religion, alder, uførhet, kjønn, ekteskapsstatus, seksuell orientering, fagforeningsmedlemskap eller politisk tilhørighet.

Organisasjonsfrihet og retten til kollektive forhandlinger (ILO-konvensjon nr. 87 og 98)

- Arbeiderne skal uten unntak ha rett til å slutte seg til eller etablere fagforeninger etter eget valg, og å forhandle kollektivt.

Bestemmelser i nasjonal lovgivning – sosial dumping

Totalentreprenøren plikter å påse at arbeidsretten og arbeidslovgivningen etterleves i egen virksomhet og hos den eller de underleverandører/underentreprenører som medvirker til oppfyllelse av denne kontrakt. Dette betyr at lover og reguleringer knyttet til: 1) lønns- og arbeidstidsbestemmelser; 2) helse, miljø og sikkerhet; 3) regulære ansettelser; 4) brutal behandling; og 5) lovfestede forsikringer og sosiale ordninger skal etterleves.

Særskilt vedrørende gjengs lønn og arbeidsvilkår for arbeidstakere (tillegg til NS 8407 pkt 18) gjelder følgende:

Totalentreprenøren skal sørge for at ansatte i egen organisasjon og ansatte hos kontraktsmedhjelpere som direkte medvirker til oppfyllelse av kontrakten, har lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med denne bestemmelsen.

På områder dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale skal lønns- og arbeidsvilkårene være i samsvar med gjeldende forskrifter. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje.

Med lønns- og arbeidsvilkår menes i denne sammenheng bestemmelser om

- a) minste arbeidstid,
- b) lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og

c) dekning av utgifter til reise, kost og losji,

i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Totalentreprenøren skal dokumentere at majoriteten av de ansatte (også innleide) er faglærte innenfor sitt fagområde. Med faglært forstås fagbrev eller tilsvarende utdanning. Alle avtaler totalentreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Dersom totalentreprenøren ikke etterlever klausulen, har byggherren rett til å holde tilbake deler av kontraktssummen til det er dokumentert at forholdet er i orden. Byggherren kan holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger besparelsen for arbeidsgiveren.

Totalentreprenøren skal på oppfordring legge frem dokumentasjon for lønns- og arbeidsvilkårene som blir benyttet. Totalentreprenøren skal også fremlegge dokumentasjon på lønns- og arbeidsvilkårene hos kontraktsmedhjelperne. Lederen av totalentreprenørens virksomhet er ansvarlig for at denne kontraktsbestemmelsen blir etterlevd.

15.2 Oppfølging

Totalentreprenøren skal påse at ansattes rettigheter i punkt 10.1 etterleveres i egen virksomhet og hos den eller de underleverandører/underentreprenører som medvirker til oppfyllelse av kontrakten. På oppfordring fra byggherren skal dette dokumenteres ved:

- Egenrapportering og /eller
- Oppfølgingssamtaler og / eller
- En uavhengig parts kontroll av arbeidsforholdene¹ og / eller
- 3.-partssertifisering som SA8000 eller tilsvarende

Oppdragsgiver, eller den oppdragsgiver bemyndiger, forbeholder seg retten til å gjennomføre annonserte eller uannonserte kontroller hos en eller flere aktører i leverandørkjeden i kontraktsperioden. I tilfelle kontroll, plikter leverandør å oppgi navn og kontaktopplysninger på underleverandør(er). Kontaktopplysninger behandles konfidensielt.

Totalentreprenøren har bevisbyrden for at de varer og materialer som leveres ikke innebærer et brudd på punkt 10.1 ovenfor.

15.3 Brudd

Brudd på punkt 15.1 og 15.2 innebærer kontraktsbrudd. Ved kontraktsbrudd plikter totalentreprenøren å rette de påpekte manglene, uavhengig av kostnadene ved slik retting, innen en tidsfrist som byggherren bestemmer, så lenge fristen ikke er urimelig kort. Rettelsene skal dokumenteres skriftlig og på den måten byggherren bestemmer.

Ved manglende utbedring vil det etter byggherren skjønn, kunne påløpe en bot på inntil 10% av kontraktssummen per mislighold. Manglende utbedring er å anse som et vesentlig mislighold og byggherren vil dessuten kunne heve kontrakten.

Totalentreprenøren blir videre ansvarlig for det tap byggherren lider som følge av mangelen. Eventuell erstatning kommer i tillegg til ovennevnte bot.

16 Byggherrens rett til å føre kontroll (NS 8407 pkt 20.2)

16.1 Innsynsrett

Byggherren, eller den som er bemyndiget av byggherren, skal ha rett til innsyn i totalentreprenørens kvalitets-, internkontroll (HMS) og miljøstyringssystem og de deler av styringssystemet for øvrig og regnskap, som kan ha betydning for totalentreprenørens oppfyllelse av kontrakten.

Innsynsretten omfatter revisjon ved intervjuer, inspeksjon, kontroll og dokumentgjennomgåelse. Totalentreprenøren skal vederlagsfritt yte rimelig assistanse ved slikt innsyn. Innsynsretten er begrenset til tre år etter at siste betaling har funnet sted.

Totalentreprenøren skal sikre at byggherren har tilsvarende innsynsrett hos totalentreprenørens direkte og indirekte kontraktsmedhjelpere, med mindre leveransen har en klart underordnet betydning for totalentreprenørens evne til å oppfylle sine forpliktelser overfor byggherren.

16.2 Byggherrens rett til å innhente opplysninger

Byggherren skal ha fullmakt fra totalentreprenør og underleverandør(er) til et ubegrenset antall ganger å innhente opplysninger om de forhold som er angitt i fullmakt til innhenting av opplysninger om skatte- og avgiftsforhold

De rettigheter og plikter som fremgår av fullmakten, skal gjelde fra signering av fullmakten og frem til seks måneder etter overtakelse.

17 Fremdriftsstatus og varsling (NS 8407 pkt 21.3)

Totalentreprenøren skal revidere fremdriftsplanen når byggherren krever det etter NS 8407 pkt 21.3 siste ledd. Den reviderte planen skal være byggherren i hende senest én uke etter at totalentreprenøren har mottatt krav om dette.

18 Avtalt plassering av risikoen for forhold ved grunnen (NS 8407 pkt 23)

☒ Alternativ 1: NS 8407 pkt 23.1 gjelder slik den står.

- ☐ Alternativ 2: Totalentreprenøren har risikoen for forhold ved grunnen, jf. NS 8407 pkt 23.2.

19 Avtalt risikoovergang – prosjektering (NS 8407 pkt 24.2)

- ☐ Alternativ 1: Byggherren har risikoen for løsninger og annen prosjektering som er utarbeidet av byggherren før kontraktsinngåelse.
- ☒ Alternativ 2: Totalentreprenøren har risikoen for løsninger og annen prosjektering som er utarbeidet av byggherren før kontraktsinngåelse.

Totalentreprenørens frist for å gjennomgå materialet etter NS 8407 punkt 24.2.2 er 30 dager fra kontraktsinngåelse.

20 Indeksregulering (NS 8407 pkt 26.2)

Selv om totalentreprenøren på oppgitt plass i tilbudsskjemaet har tilbudt et eget fastpristillegg, som kompensasjon for å påta seg risikoen for svingninger i lønninger, priser og sosiale utgifter, fra tilbudsdato til avtalt ferdigstillelse, forbeholder byggherren seg likevel retten til, ved kontraktsinngåelse, å velge en regulering etter reglene i NS 8407 pkt 26.2.

21 Forskudd (tillegg til NS 8407 pkt 27)

Et eventuelt avtalt forskudd til totalentreprenøren vil ikke bli utbetalt før godkjent sikkerhet er stillet, jf. Blankett 4 - NS 8407 Bankgaranti for kontraktsforskudd.

22 Faktureringsplan (NS 8407 pkt 27.2)

- ☒ Alternativ 1: NS 8407 pkt 27.2.1, gjelder slik den står.
- ☐ Alternativ 2: Det fastsettes følgende særskilte bestemmelser om avdragsbetaling:

.....

.....

.....

23 Generelle betalingsbestemmelser (NS 8407 pkt 28)

Faktura og kreditnota skal sendes elektronisk til KKEs fakturamottak i samsvar med standarden Elektronisk handelsformat (EHF), fastsatt av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet.

24 Endringer (NS 8407 pkt 31)

24.1 Retten til å pålegge endringer (NS 8407 pkt 31.1)

Byggherren kan ikke pålegge totalentreprenøren endringer utover 25% netto tillegg til kontraktssummen.

24.2 Særskilt varsel om økte utgifter til rigg og drift mv. (NS 8407 pkt 34.1.3)

Følgende standardiserte bestemmelser gjelder for vederlagsjustering for kapitallytelser, rigging, drift og nedrigging:

24.2.1 Regulering i uendret byggetid

Hvis prisen på netto vederlagsjusteringer som følge av forhold beskrevet i NS 8407 pkt 34.1.1 og 34.1.2 ikke overstiger 10% av kontraktssum, gis det ingen kompensasjon.

Overstiger prisen på netto vederlagsjusteringer 10% av kontraktssummen, gis det kompensasjon etter følgende formel:

$$\frac{0,5 A (B - 1,1 C)}{C}$$

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel eks mva

B = kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for opprinnelig sluttfrist eks mva

C = opprinnelig kontraktsbeløp (kontraktssum eks mva)

Ved utregningen av kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for opprinnelig sluttfrist eks mva (B), skal det ikke tas hensyn til

- regulering av kontraktssummen pga. lønns- eller prisstigning,
- utbetaling av eventuelt påslag pga. administrasjon av sideentreprenører eller tiltransport av entreprisekontrakter/prosjekteringsoppdrag m.v,
- avbestillingserstatning,
- endringsarbeid som gjøres opp inklusive rigg/drift, og
- kompensasjon for økt rigg og drift i endret byggetid.

Reguleringsbeløp ifølge denne bestemmelse, lønns- og prisreguleres etter indeks som angitt i tilbudsskjemaet, regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

24.2.2 Regulering i forlenget byggetid

Har totalentreprenøren krav på fristforlengelse etter NS 8407 pkt 33.1 skal vederlagsjustering for kapitallytelser, rigging, drift og nedrigging kompenseres etter følgende formel:

$$0,7 A (Z)$$

Y

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel eks mva

Y = opprinnelig byggetid

Z = forlengelsen utover opprinnelig byggetid

Dersom fristforlengelse kun er gitt for deler av arbeidene, skal A reduseres forholdsmessig.

Reguleringsbeløp ifølge denne bestemmelse, lønns- og prisreguleres etter indeks som angitt i tilbudsskjemaet, regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

25 Uenighet om endringer mv. - Totalentreprenørens søksmål (NS 8407 pkt 35.2)

NS 8407 pkt 35.2 a) utgår.

26 Forberedelse til overtakelse (NS 8407 pkt 36)

26.1 Testing og innregulering av tekniske anlegg (NS 8407 pkt 36.1)

Totalentreprenøren skal holde alle instrumenter, apparater og alt materiell, samt nødvendig kyndig mannskap, for å gjennomføre funksjonsprøvingen.

Dokumentasjon fra funksjonsprøvingen skal utarbeides og overleveres i henhold til byggherrens nærmere fastlagte spesifikasjon og prosedyrer. Så snart disse funksjonsprøver er ferdig, skal totalentreprenøren gi skriftlig melding til byggherren om dette.

Er ikke annet avtalt, skal byggherren motta ovennevnte dokumentasjon og dokumentasjon nevnt i NS 8407 pkt 36.1 tre uker før oppstart prøvedrift.

Totalentreprenøren skal sjekke at de dynamiske SD-bildene fungerer til styring og avlesning av alle tekniske anlegg slik KKE ønsker det. Det skal sjekkes at logging av verdier fra SD-bilder fungerer som det skal og at data lagres for mulig gjennomgang senere.

26.2 Levering av FDV-dokumentasjon (NS 8407 pkt 36.2)

I tillegg til kravene beskrevet i NS 8407 pkt 36.2, skal materialet tilfredsstille kravene i NS 3456: 2010 Dokumentasjon for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling (FDVU) for byggverk og byggeteknisk forskrift av 26.03.10 nr 489 (TEK 10) kapittel 4 Dokumentasjon for forvaltning, drift vedlikehold (FDV).

Leveringsformatet avtales med byggherren.

Er ikke annet avtalt, skal byggherren, der det skal være prøvedrift, senest tre uker før påbegynnelsen av ferdigbefaringen ha mottatt kontraktsmessig dokumentasjon.

Opplæring

Totalentreprenøren skal så vel forut for overtakelse/oppstart prøvedrift som i løpet av eventuell prøvedriftsperiode, gi driftspersonell og brukere forsvarlig instruks og opplæring i drift og vedlikehold av tekniske anlegg/installasjoner, bygningsdeler og utendørsanlegg. Rammen for opplæringsprogrammer for øvrig bestemmes ved avtale mellom partene.

Opplæring skal skje i henhold til byggherrens nærmere fastlagte spesifisering og prosedyrer.

Er ikke annet avtalt, skal nødvendig opplæring være gjennomført før oppstart prøvedrift.

27 Prøvedrift (NS 8407 pkt 38.2)

27.1 Prøvedrift

Med mindre annet er avtalt skal det gjennomføres en prøvedriftsperiode på tekniske anlegg og installasjoner (heretter samlet kalt tekniske anlegg).

Som underlag for prøvedriftsperioden legges NS 6450 til grunn.

Med prøvedriftsperiode menes et avtalt tidsrom hvor anlegget prøves under normale driftsforhold, innbefattet samkjøring og, hvis nødvendig, integrert systemtesting med andre tekniske anlegg, og hvor byggherren i prøvedriftsperioden har slik disposisjonsrett som nevnt nedenfor.

Prøvedriftsperioden kan først starte når:

1. Installasjonsarbeidene/ bygningsmessige arbeider er ferdigstilt.
2. Når dynamiske SD bilder er godkjent hos KKE. (Se pkt. 26.1)

Ferdigstilt installasjonsarbeid/bygningsmessige arbeider innebærer at det er gjennomført felles befaringer mellom byggherre og entreprenør (ferdigbefaringer) for å avdekke om anlegget er klart til prøvedrift, og at det er fremlagt dokumentasjon på både systemtest per system og på tverrfaglige systemtester som viser at anleggene fungerer som tiltenkt og er klar til bruk.

Totalentreprenøren skal ha en uavhengig ITB-koordinator som skal være koordinator for prøvedriftsperioden for alle kontraktene som er omfattet av dette. (ref. NS 3935).

Byggherren skal ha en egen ITB koordinator som følger opp totalentreprenøren.

Oppstart av prøvedriftsperioden skjer etter overtakelse av de bygningsmessige arbeider. Det vil gjennomføres en egen overtakelse av tekniske anlegg etter utløpet av prøvedriftsperioden.

Til sikkerhet for oppfyllelse av kontraktsmessig ytelse for tekniske anlegg, kan byggherren holde tilbake 20 % av verdien av tekniske anlegg inntil overtakelse av tekniske anlegg har funnet sted.

Etter 6 måneder utbetaler byggherren 10 % av denne summen dersom en teknisk statusrapport viser tilfredsstillende drift.

Reklamasjonsfrister for skjulte feil og mangler begynner først å løpe ved gjennomført overtakelse av tekniske anlegg.

Prøvedrift har følgende hensikt:

- Kontrollere at anleggene fungerer tilfredsstillende
- Vise at funksjoner og anlegg er stabile over tid
- Etterkontrollere og justere (regulerings)funksjoner basert på driftserfaring
- Kontrollere at anlegg for øvrig er i henhold til kontraktens funksjonskrav
- Gi driftspersonell opplæring og driftserfaring sammen med totalentreprenøren/leverandørene av de enkelte anlegg
- Rette feil og mangler som avdekkes i prøvedriftsperioden.

Justering av prøvedriftsperiodens lengde

Totalentreprenøren skal, i samråd med byggherren, ha anledning til å ta de tekniske anlegg ut av drift i kortere perioder for utbedring eller reparasjon mot tilsvarende forlengelse av prøvedriftsperioden.

Dersom byggherren kan påvise at de tekniske anlegg ikke oppfyller kontraktens funksjonskrav sammenhengende i de fire siste ukene av prøvedriftsperioden, eller dersom prøvedriftsperioden av annen årsak ikke har fungert etter sin hensikt i samme periode, forbeholder byggherren seg retten til å kreve prøvedriftsperioden forlenget inntil disse krav er oppfylt. En slik forlengelse av prøvedriftsperioden gir ikke totalentreprenøren grunnlag for tilleggskrav.

Totalentreprenørens plikter

Totalentreprenøren skal i prøvedriftsperioden ha ansvar for drift og vedlikehold av de tekniske anlegg, og i denne forbindelse holde det tekniske personell på anlegget som er nødvendig. Totalentreprenøren skal utføre vedlikehold av sine anlegg i prøvedriftsperioden iht. totalentreprenørens egen vedlikeholdsbeskrivelse, og i denne forbindelse dekke alle vedlikeholdskostnader, inklusive forbruksmateriell. Totalentreprenøren skal også gjennomføre faste besøk på anlegget for å kunne oppfylle hensikten med prøvedriften, jf. ovenfor.

Under prøvedriftsperioden plikter totalentreprenøren umiddelbart å iverksette nødvendige tiltak dersom det påpekes eller oppdages feil og mangler.

Dokumentasjon fra prøvedriften skal utarbeides av totalentreprenøren og overleveres i henhold til byggherrens nærmere fastlagte spesifikasjon og prosedyrer.

Byggherrens plikter

Byggherrens driftspersonell utfører daglig tilsyn av de tekniske anlegg. Dette fritar ikke totalentreprenøren fra noen av hans plikter, jf. ovenfor.

Energikostnader i prøvedriftsperioden dekkes av byggherren.

Overtakelse

Overtakelsesforretning for tekniske anlegg skal holdes i rimelig tid etter utløpet av prøvedriftsperioden.

28 Prøvedriftsperiodens lengde (tillegg til NS 8407 pkt 38.2)

- ☒ Alternativ 1: Prøvedriftsperioden er 12 måneder.
- ☐ Alternativ 2: Prøvedriftsperioden er 6 måneder.
- ☐ Alternativ 3: Prøvedriftsperioden fremgår av NS 6450 tabell B1.
- ☐ Alternativ 4: Det er ikke avtalt prøvedrift.

For utfyllende regler om prøvedrift, se generelle kontraktsbestemmelser punkt 27.

29 Forsinkelse (NS 8407 pkt 40)

29.1 Dagmulktbelagte frister (NS 8407 pkt 40.2)

Dersom totalentreprenøren har fått dagmulkt på delfristen for oppstart prøvedrift, skal dette dagmulktsbeløpet gå til fradrag i dagmulkten som påløper ved overskridelse av sluttfristen.

Totalentreprenørens frist til å utarbeide og fremlegge fremdriftsplan og til å revidere fremdriftsplanen, jf. NS 8407 pkt 21.2 og denne avtalens punkt 14, er dagmulktbelagt.

Det samme er frist for igangsetting av arbeid på byggeplass, frister for overlevering av FDV-dokumentasjon, samt eventuell frist for oppstart prøvedrift.

30 Dagmulkten størrelse (NS 8407 pkt 40.3)

Dagmulkten, ved overskridelse av fristene nevnt i NS 8407 pkt 21.2 og denne avtalens punkt 14, fristen for igangsetting av arbeid på byggeplass og frister for overlevering av FDV-dokumentasjon, er NOK 2.500 per virkedag.

Dagmulkten ved overskridelse av frist for oppstart prøvedrift er 1 promille av hele kontraktssummen per påbegynt virkedag.

31 Utbedring (NS 8407 pkt 42.3)

Utbedringsarbeider skal utføres etter avtale og i forståelse med byggherren.

Dersom hensynet til byggherrens bruk av kontraktarbeidet, herunder hans leietakers og eventuell brukers bruk, gjør det nødvendig å utføre arbeidet utenfor ordinær arbeidstid, plikter totalentreprenøren å gjøre dette uten overtidsgodtgjørelse.

32 Reklame og kontakt med media (tillegg til NS 8407 kap XI)

Reklame

Dersom totalentreprenøren eller hans kontraktsmedhjelpere for reklameformål eller på annen måte ønsker å gi offentligheten informasjon om oppdraget, utover å oppgi oppdraget som generell referanse, skal dette forelegges byggherren på forhånd.

Kontakt med media

All kontakt med media skal håndteres av byggherren.

33 Tvister (NS 8407 pkt 50)

33.1 Foreløpig oppmannsavgjørelse (NS 8407 pkt 50.3)

Bestemmelsen får kun anvendelse dersom begge parter i hvert enkelt tilfelle er enige om å forelegge tvisten for en oppmann.

33.2 Tvisteløsning (NS 8407 pkt 50.4)

Vernetting er Kongsberg tingrett.

Tvister behandles alltid etter norske prosessuelle og materielle regler.

34 Opsjoner

- ☒ Alternativ 1: Utløsning av opsjoner etter kontraktsinngåelse, medfører ingen endring av kontraktsbestemmelsene.
- ☐ Alternativ 2: Utløsning av opsjoner etter kontraktsinngåelse, medfører følgende endring:
 - ☐ Endringsadgangen øker slik at byggherren i tillegg til endringene omtalt i NS 8407 pkt 31.1 og generelle kontraktsbestemmelser punkt 13.1, kan pålegge totalentreprenøren 25% netto tillegg til opsjonsprisen eks mva. Tillegget må relatere seg til opsjonen.
 - ☐ Totalentreprenørens sikkerhetsstillelse, jf NS 8407 pkt 7.2, må økes tilsvarende 10% av opsjonsprisen eks mva.
 - ☐ Grunnlaget som dagmulkten skal beregnes av, jf. NS 8407 pkt 40.3, økes med opsjonsprisen eks mva.
 - ☐ Grunnlaget som innestående skal beregnes av, jf NS 8407 pkt 27.2.2, økes med opsjonsprisen eks mva.

35 Lærlingklausul

35.1 Plikt til bruk av lærling

- ☒ Alternativ 1:

Det er et krav at leverandører er tilknyttet en lærlingordning og at en eller flere lærlinger deltar i utførelsen av kontraktarbeidet innen bygg- og anleggsgagnene, jf. forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter.

For denne kontrakten gjelder i tillegg følgende:

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minimum 7 % av de arbeidete timer innenfor bygg- og anleggsgagnene samlet (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk samt anleggsgartnerfaget) utføres av lærlinger, jf. opplæringslova § 4-1. Kravet kan delvis oppfylles ved at arbeidete timer er utført av personer som er under systematisk opplæring og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5.

Kravet kan oppfylles av totalentreprenøren eller en eller flere av hans underentreprenører.

Utenlandske entreprenører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte lærling fra lærlingordning i opprinnelseslandet. Dersom opprinnelseslandet ikke har en

lærlingeordning, kan kravet oppfylles ved å benytte praksiselev fra en opplæringsordning i opprinnelseslandet.

Totalentreprenøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktsarbeidet, dokumentere at kravene vil bli oppfylt. Hvis ikke annet er avtalt, skal totalentreprenøren før oppstart på byggeplass levere en bemanningsplan hvor det synliggjøres hvor og når han planlegger å bruke lærlinger, samt navn og kontaktinformasjon til denne/disse. Byggherren skal varsles om eventuelle avvik fra planen. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

35.2 Sanksjoner

Byggherren kan holde tilbake inntil 5 promille av kontraktssummen dersom ovennevnte krav misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Dersom kravet ikke er oppfylt ved overtakelsen avkortes vederlaget med inntil 1 prosent av kontraktssummen. Avkortningen kommer i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse og annen dagmulkt etter kontrakten.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, eller dersom det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, kan byggherren stanse eller heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansning eller heving om så ikke skjer.

- ☐ Alternativ 2: Det gjelder ingen lærlingklausul for denne kontrakt.
(Se Forskrift om plikt til bruk av lærlinger i offentlige kontrakter FOR 2016-12-17-1708)

36 Skjema for endringer

Varsel om endringer, irregulære endringer, fristforlengelse, vederlagsjusteringer (NS 8407 pkt. 31, 32, 33, 34.), og eventuelle krav fra entreprenør skal gis på fastsatt skjema «Varsel fra entreprenør til byggherren», vedlegg 3.3 – til spesielle kontraktsbestemmelser.

Byggherren vil ved utstedelse av endringsordre benytte skjema «Endringsordre», jf vedlegg 3.4 til spesielle kontraktsbestemmelser.

37 Statusrapport

Entreprenøren skal hver måned sende elektronisk rapport til prosjektleder (BH- PL). Vedlagt skjema skal benyttes, jf vedlegg 3.2.

38 Fremdriftsplan – siste 8 uker av prosjektet

I slutfasen, siste 8 uker, må fremdriftsplanen til entreprenøren vise bl.a. produksjon, test- og kontrollfaser, systemtester, tverrfaglig tester, innreguleringer, funksjonsprøving, sluttbefaringer, tidspunkt for ferdigattest/ midlertidig brukstillatelse, FDV dokumentasjoner og overtagelse. Planen må vise når dynamiske SD- bilder fungerer til styring og avlesning hos KKE.

Ved fremdriftsplanlegging må entreprenøren ivareta frister – ref. NS 8407 pkt. 36.1 og 36.2. Dette er i tillegg til NS 8407 – pkt. 21.2

39 Ytterligere avvik fra NS 8407/Avvik fra KKEs spesielle kontraktsbestemmelser

.....

.....

.....

.....